

YNSKJA IKKI DANSKA UMBOÐAN

Ósemja er íkomin millum Mentamálaráðið og felagið Samskifti eftir, at Mentamálaráðið hevur givið einum donskum rættindahavarafelagsskapi loyvi at virka í Føroyum. Fyri føroyskar fyrirkur kann tað merkja ein fíggjarligan smeit, tá tey missa rættin at krevja gjald fyri egin verk

HALLUR AV RANA

Hvør skal gjalda rokningina, tá føroyskt filmstilfar verður brúkt í undirvísingarghøpi?

Tað er kjarnan í eini ósemju millum Mentamálaráðið, ið umboðar føroyska skúla-verkið og Nám, og felagið Samskifti, hvørs limir millum annað framleiða filmstilfar, ið verður brúkt í undirvísingarghøpi.

Partarnir eru nevnliga vorðnir ósamdir um hvørs uppgáva tað er at handheva upphavsrættin til audiovisuelt tilfar innan undirvísing sum staðfest í §13 í lógini um upphavsrætt.

Meðan Mentamálaráðið hevur góðkent danska felagið Copydan AVU-Medier sum rættindahavarafelagsskap í Føroyum, og harvið beint vegin fyri, at danska felagið, í samsvar við §42 í lógini um upphavsrætt, kann søkja at røkja rættindini at umboða øll audiovisuel verk hjá upphavsmonnum, ið verða brúkt í undirvísing, so metir Samskifti ikki, at danska felagið er eitt hóskaandi umboð fyri sínar limir.

Vildu loysa trupulleikan

Bæði í undirvísing og til próvtøku

í fólka- og miðnámsskúlanum er tað vanligt, at lærarar nýta filmar og annað audiovisuelt tilfar í teirra arbeiði.

Men í mun til tónleik, har felagsskapir sum Gramex og Koda umboða rættindahavara á økinum, so hevur eingin slikur felagsskapur verið í Føroyum, ið hevur umboðað rættindahavara av audiovisuelt tilfari, ið verður brúkt í undirvísingarghøpi.

Tað vil siga, at um Próvstovan nýtir ein føroyskan film í tilfarinum til eina próvtøku, so er tað í prinsippinum uppgávan hjá Próvstovuni at seta seg í samband við rættindahavaran av filminum, og samráðast um brúk av filminum og tilhoyrandi samsýning.

Fyri føroyskar fyrirkur hevur tað merkt, at tær kunnu senda eina rokning til Próvstovuna, meðan tað fyri Próvstovuni hevur verið eitt munandi størri og torførari arbeiði at finna og samráðast við allar teir ymisku rættindahavararnar til føroyskt og útlendskt tilfar.

Ynskja greiðari manngongdir

Tað er eisini eftir ynski frá skúla-verkinum, at Mentamálaráðið hevur hugt at málinum fyri at

Tað er ikki í lagi at áleggja føroyskum filmsframleiðarum eitt gjald, umvegis limaskapi í fremmandum felagi, og síðani ikki vita, um nakar móguleiki verður fyri útgjaldi»

Samskifti

finna eina loysn, ið ger tað lættari hjá føroyskum brúkarum at nýta tilfar, upplýsir Torkil V. Rasmussen, lögfrøðingur í Mentamálaráðnum, og málsviðgeri í málinum.

Í tí sambandinum hevur Mentamálaráðið góðkent eina umsókn frá danska felagnum Copydan AVU-Medier eftir, at m.a. Nám hevur víst á, at danska felagið í stóran mun umboðar teir rættindahavara, ið føroyska skúla-verkið hevur tørv á.

– Tað hevur víst seg, at tað er ein tørvur hjá føroyska skúla-verkinum í samband við próvtøkur og annað, at hava atgongd til hetta tilfarið. So fyri at tryggja, at tað er lógligt og at rættindahavararnir eru umboðaðir, so hava vit góðkent Copydan AVU-Medier, men enn er ikki nøkur avtala gjord við felagsskapin, upplýsir Torkil V. Rasmussen.

Vinnan er varin

Avgerðin hjá Mentamálaráðnum er tó ikki fallin í góða jørð hjá felagnum Samskifti, ið er felagið fyri føroyskar lýsingarfyrirkur.

Michael Koba, næstformaður í felagnum, førir fram, at talan er um eina broyting, ið føroyskar fyrirkur hvørki hava biðið um ella ynskja.

– Um Mentamálaráðið ella almennir stovnar undir ráðnum brúka filmar til próvtøkur, so hava tey spurt okkum, og vit hava avtalað ein prís við tey. Tað hevur virkað fint. Men nú tykist,

at Mentamálaráðið hevur ringa samvitsku, tí youtube klipp verða brúkt til skúlabruk, men einki verður goldið fyri tey. Tað skilji eg væl, at tey ynskja at broyta, men tað skal ikki ganga út yvir okkum, sigur næstformaðurin í Samskifti, og leggur afturat.

– Tað virkar sum, at Mentamálaráðið hevur hálað eitt danskt felag niður yvir okkum, ið skal umboða okkum. Men vit eru ikki áhugað at melda okkum inn í felagið. Eingin kann tvinga okkum at vera limur, og eingin annar kann ikki taka pengar fyri eitt verk, ið vit hava upphavsrættin til, sigur Michael Koba.

Taka sær av gjaldinum

Higartil er Copydan AVU-Medier einans góðkent sum eitt felag, ið uppfyllir føroysku krøvini fyri at umboða rættindahavara, og enn er eingin avtala gjord millum danska felagið og nakran føroyska stovn.

Men tá ein slík avtala verður gjord, verður tað danska felagið, ið umsitur gjaldið fyri upphavsrætt í mun til tann stovnin. Sostatt verður ikki longur móguligt hjá føroyskum fyrirkum at senda rokningar til stovnar, um stovnurin hevur gjørt eina avtalu við danska felagið.

Ment